

Irena Jadczyk, Stanisław Madajski, Konrad Jażdżewski

Przywóz, pow. Wieluń. Stanowisko 1 a

Informator Archeologiczny : badania 6, 158-159

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W lutym br podczas wybierania piasku znaleziono tam grób popielnicowy zawierający dobrze zachowany, rytualnie zgięty miecz żelazny. Odkrycie to było bezpośrednią przyczyną wznowienia badań na cmentarzysku zabezpieczonym w latach 1965 i 1966 jedynie od strony zachodnie plaśnicy, nie porośniętej lasem.

Przekopano zalesiony obszar o powierzchni 200 m² odkrywając 8 grobów ciałopalnych, w tym 1 popielnicowy i 7 jamowych. Liczba grobów odkrytych dotąd na cmentarzysku w Przyrownicy wynosi 42.

Na wyposażenie grobów składały się: ułamki naczyń glinianych, spalone kości ludzkie, przęśliki gliniane, zniszczone przedmioty żelazne, dobrze zachowane nożyki żelazne, fibula brązowa z podwiniętą nóżką.

Luźno znaleziono: trzy fibule brązowe, z których najciekawszą jest dobrze zachowana jednoczęściowa fibula oczkowa z lekko zniekształconym, szerokim kabląkiem - typ III 61 Almgrena, datowana na II wiek.

Z przedmiotów importowanych znaleziono tym razem jedynie drobne fragmenty terra sigillata i naczyń szklanych / w ub. sezonach badawczych - fragment naczyń brązowych, czarkę z "okienkiem" w dnie, terra sigillata z napisem CERIA/LIS/. Założeniem tegorocznych, tygodniowych jedynie badań wykopaliskowych w Przyrownicy było zabezpieczenie grobów znajdujących się na całym brzegu plaśnicy.

Cel ten osiągnięto, nie rezygnując jednak z dalszych badań na całkowicie zalesionej części cmentarzyska.

PRZYWÓZ, pow. Wielun
Stanowisko 1 a

Muzeum Archeologiczne
i Etnograficzne w Łodzi

Badania prowadzili mgr Irena Jadczyk
/autorka sprawozdania/ oraz Stanisław
Madajski, pod naukowym kierownictwem
prof. dr Konrada Jażdżewskiego. Finanso-
wał WKZ w Łodzi. Siódmy sezon badań,
Osada produkcyjna z okresu wpływów
rzymskich.

Przekopano 38 odcinków, wielkości 5 x 5 m, co daje łącznie 950 m² przebadanego obszaru.

Osada produkcyjna, leży na łagodnie opadającym lewym brzegu rzeki Warty, u stóp dwóch kurhanów książęcych, współczesnych z osadą. Można ją datować na podstawie przedmiotów metalowych jak i ceramiki na pogranicze wczesnego

i późnego okresu rzymskiego. Początek jej przypada na koniec fazy B² / wg H.J. Eggensa/, ale trwała ona jeszcze w głąb III w.n.e.

Badaniami objęta została północna, peryferyczna część osady, leżąca najbliżej kurhanów, a najbardziej oddalona od rzeki. W trakcie badań odkryto dwie chaty słupowe zagłębione w ziemię / półziemianki/, zawierający bogaty inwentarz ceramiczny oraz duże ilości śladów po słupach nie dających się powiązać w logiczny układ. / Łącznie odkryto 14 chat o konstrukcji słupowej, zagłębionych w ziemię/. Zarówno w obrębie domów, jak i poza nimi znaleziono liczne fragmenty ceramiki o zdecydowanej przewodzie naczyń grubych ręcznie lepionych z dodatkiem "delikatniejszej" / czernionej o powierzchni gładkiej/ oraz kilka przedmiotów żelaznych jak np. szydło, guzek, noże. W obrębie znacznie późniejszego paleniska / pochodzącego z III okresu wczesnośredniowiecznego/ znaleziono haczykowany klucz żelazny. Ponadto odkryto też tutaj odsobniony grób popielnicowy kultury łuzyckiej z IV okresu epoki brązu.

Przewiduje się kontynuację badań.

PUKARZEW, pow. Radomsko

Biuro Dokumentacji Zabytków przy
Wydziale Kultury PWRN w Łodzi

Badania prowadził mgr Jerzy Augustyniak,
Finansował WKZ w Łodzi. Pierwszy sezon
badań. Cmentarzysko z okresu rzymskiego,
zamek z XVI w.

Badania miały charakter ratowniczy. Celem badań było : 1. Sprawdzenie czy wzniesienie zwane przez miejscową ludność "kopcem" zawiera ślady osadnictwa wczesnośredniowiecznego, "kopiec" od strony północnej podmywany jest przez Pilicę. 2. Sprawdzenie stanu zachowania i rozplanowania cmentarzyska z okresu rzymskiego.

Założono 5 wykopów. W wykopach nr 3 i 4 natrafiono, na głębokości około 2 m, na fragmenty muru z kamienia polnego łączonego gliną. Jest to pozostałość zabudowań XVI-wiecznego zamku Pukarzewskich. W warstwach zalegających nad murem znaleziono liczne ułamki ceramiki, kafli. Z zabytków metalowych wymienić należy ostrogę, wagę wiszącą, uchwyt od wiadra.

Wykopy nr 1 i 2 nie dostarczyły spodziewanego materiału wczesnośredniowiecznego.

Na podstawie powyższych badań sądzić należy, że XVI-wieczny zamek zbudowany